

Valorizacija prirodnih vrijednosti zaštićenog područja „Vrtaljica“

12 November 2008

Uz podršku Federalnog ministarstva okoliša i turizma Udruženje Zeleni Neretva tokom 2008. godine provodi projekat „Valorizacija prirodnih vrijednosti zaštićenog područja Vrtaljica“. Inače, Vrtaljica predstavlja područje koje se dobrim nalazi praktično u centru grada Konjica ali je ipak izdvojeno. Pod zaštitom u svojstvu specijalnog rezervata je od 1965. g. a danas je ovo područje nedefinisano, niti je poznata njegova namjena. Obzirom na biološku vrijednost ovog područja (mnogo endemskih vrsta flore), te imajući u vidu mogućnost korištenja kao gradski park za stanovnike Konjica, Udruženje je odlučilo da pokrene inicijativu reafirmacije i reanimacije Vrtaljice.

Nažalost, zbog poznatog problema prekvalifikacije starih zaštićenih područja sa novim zakonom, nije praktično moguće tretirati područje kao zaštićeno. Zbog toga je potrebno pokrenuti novu proceduru kod kantonalnog ministarstva. Osnovni ciljevi projekta su:

- zaštita, obnova i vrednovanje zaštićenog područja
- očuvanje biološke raznolikosti
- naučno i edukativna funkcija
- rekreativno i izletnička funkcija

Dakle, zaštićeno područje Vrtaljica je u dobroj mjeri zapušteno, devastirano i zaboravljeno. Područjem gazduje privredno i umsko društvo bez interesa. Vrlo malo građana, pa i odgovornih institucija uopće zna da je područje zaštićeno, granice obuhvata su potpuno nepoznate u administraciji lokalne zajednice, a o botaničko i florističkim vrijednostima nema potpunih informacija izuzev činjenice da studenti Prirodno i matematskog fakulteta (biološki odsjek) redovito u sklopu svoje terenske nastave posjećuju ovaj rezervat.

Obzirom na neposrednu blizinu gradske zone zaštićenom području ozbiljno prijete urbano i građevinsko izmještanje grada koje je dijelom zahvatilo najniže padine područja. Od tri aktualna prilaza (ulaza) području dva su već fizički blokirana uslijed urbanizacije. Zato je neophodna hitna revitalizacija, afirmacija i uključivanje u proces i sistem zaštite. Činjenica da ovaj prostor nije uopće naseljen predstavlja olakšavajuću okolnost jer neće biti konflikata u prostoru na temelju zaštitne funkcije područja.

(znanstveni radnici i dr.).

Zaštićeno područje koje projekat obrađuje „Dolomitno područje Vrtaljica (kod Konjica)“ stavljeno je pod zaštitu na osnovu Zakona o zaštiti prirode (Sl. List SRBiH, br. 4/65) i kategorisan je kao specijalni rezervat: botaničko i florističko. Prema dostupnim podacima zaštićeno područje je proglašeno 1965. g. i stavljeno u najstrožiji režim zaštite i 1. stepen zaštite, a na osnovu Rješenja Zavoda za zaštitu kulturno-historijske i prirodne vrijednosti. Osnovni razlog za zaštitu iz Rješenja glasi: „Dolomiti su ovdje (na Vrtaljici) uslovlili stvaranje posebne vegetacije sa nizom biljnih rijetkosti. Tako se ovdje javlja endemsko bilje pod uticajem mediteranske klime“.